

Till Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Palliativt kunskapscentrum i Stockholms län

Remiss från kommunstyrelsen (KS-dnr: 325-894/2014).

Förvaltningens förslag till beslut

1. Tjänsteutlåtandet utgör svar på remissen.
2. Omedelbar justering.

Olle Johnselius
stadsdelsdirektörGunilla Davidsson
verksamhetsområdeschef

Sammanfattning

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har fått i uppdrag av de förtroendevalda i landstinget att utreda nyttan med ett palliativt kunskapscentrum i länet. En projektgrupp, bestående av representanter från landstinget och länets kommuner har arbetat fram ett förslag för ett palliativt kunskapscentrum. Syftet och målsättningen är att ge ökad kunskap till alla som vårdar palliativa patienter/brukare oavsett skede, ålder och diagnos. Kunskapscentret ska vara en resurs för verksamheter som finansieras av kommunerna och landstinget. KSL:s styrelse beslutade vid sitt sammanträde den 12 juni 2014 att rekommendera länets kommuner att teckna avtal med Stockholms läns landsting om att etablera och gemensamt finansiera ett regionalt kunskapscentrum för utveckling av den palliativa vården och omsorgen i länet. Förvaltningen ställer sig positiv till KSLs rekommendation. Förvaltningen bedömer att ett palliativt kunskapscentrum fyller ett stort behov. Palliativa patienter/brukare kan med stöd från välutbildad personal få ett så gott liv som möjligt ända fram till döden. Även närstående har behov ett professionellt stöd. Personal som är välutbildad blir trygga i sin yrkesroll och vågar ha kvar patienten/brukaren i den optimala vård- och boendeformen. Det innebär stora vinster för samhället om återinläggning och vård inom akutsjukvård och slutenvård kan minskas.

Bilaga

Palliativt kunskapscentrum i Stockholms län, KSL:s rekommendation.

Remissbehandling

Kommunstyrelsen har till samtliga stadsdelsnämnder samt socialnämnden och äldrenämnden, för yttrande, remitterat Kommunförbundet i Stockholms läns rekommendation att länets kommuner tecknar avtal med Stockholms läns landsting om att etablera och gemensamt finansiera ett regionalt kunskapscentrum för utveckling av den palliativa vården och omsorgen i länet. Remisstiden sträcker sig till den 1 oktober 2014.

Ärendets beredning

Rinkeby-Kistas lokala pensionärsråd och handikappråd har tagit del av remissen och ställer sig positiva till förslaget.

Ärendebeskrivning

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har fått i uppdrag av de förtroendevalda i landstinget att utreda nyttan med ett palliativt kunskapscentrum i länet. En projektgrupp, bestående av representanter från landstinget och länets kommuner har arbetat fram ett förslag för ett palliativt kunskapscentrum. Syftet och målsättningen är att ge ökad kunskap till alla som vårdar palliativa patienter/brukare oavsett skede, ålder och diagnos. Kunskapscentret ska vara en resurs för verksamheter som finansieras av kommunerna, landstinget och även privat driven vård.

År 2012 avled 15 960 personer i Stockholms län, majoriteten var över 65 år. Av dessa bodde 26 procent på kommunernas särskilda boenden. Dock är palliativ vård inte liktydig med äldre vård eftersom palliativ vård förekommer till patienter i alla åldersgrupper. Palliativ vård är inte heller liktydig med vård av kroniskt sjuka då en kronisk sjukdom kan vara livslång utan att patienten förväntas dö av den. En palliativ diagnos är likställt med den förväntade dödsdiagnosen. Vården av palliativa patienter sker både inom kommun och landsting men kan se olika ut beroende på var den utförs. Kunskap om palliativ vård är ojämnt fördelad och det finns brister både vad gäller tillgänglighet och kvalitet. Målsättningen är att all personal inom vård och omsorg ska kunna arbeta utifrån ett palliativt förhållningssätt för att kunna ge en god och värdig vård vid livets slut. Ett palliativt kunskapscentrum i länet ska utifrån en gemensam värdegrund och ett gemensamt förhållningssätt ha som mål att all personal ska ha kunskap och förståelse för ett palliativt förhållningssätt. Ett sådant förhållningssätt avser en helhetssyn där de fyra dimensionerna psykiskt, fysiskt, socialt och existentiellt beaktas och där arbetsredskapen är symptomkontroll, kommunikation, teamarbete och närståendestöd.

Centret föreslås vara en kunskapsbank som ska söka och sammanställa aktuell forskning och föra ut information om forskningsresultaten till verksamheterna som sedan ska omsätta den i praktiken. Centret ska utbilda, informera och utveckla frågor om palliativ vård samt ge stöd och rådgivning till per-

sonalgrupper som vårdar palliativa patienter. Det palliativa kunskapscentret ska enligt förslaget inte bedriva egen forskning. I länet finns redan Karolinska Institutet, Palliativt forskningscenter vid Ersta Sköndal högskola FoUU Stockholms sjukhem och Sophiahemmet som forskar inom palliativ vård.

Tanken är att ett palliativt kunskapscentrum i Stockholms län ska kunna starta under 2015. Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) föreslås få driftansvar för kunskapscentret. Information till allmänheten ska ges via 1177 Vårdguiden och via Cancerupplysningen.

Kostnaderna för kunskapscentret under ett år beräknas till totalt 8 219 000 kronor. Kostnaden föreslås delas med 50 procent för Stockholms läns landsting och 50 procent för kommunerna i Stockholms län. Kostnadsfördelningen motiveras med att centrets verksamhet riktar sig till både kommunernas och Stockholms läns landstings verksamheter.

KSL:s styrelse beslutade vid sitt sammanträde den 12 juni 2014 att rekommendera länets kommuner att teckna avtal med Stockholms läns landsting om att etablera och gemensamt finansiera ett regionalt kunskapscentrum för utveckling av den palliativa vården och omsorgen i länet.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen ställer sig positiv till SLK:s rekommendation. Ökade kunskaper om palliativ omvårdnad behövs både hos de företag som bedriver hemtjänst, på vård- och omsorgsboenden och LSS-boenden. Den palliativa vården har varit ett eftersatt område och ställer stora krav på personalens kompetens. Behov finns av utbildningsinsatser i etik, bemötande, förmågan att kunna föra det svåra samtalet och kunna bemöta dödsångest, symptomlindring samt praktisk omvårdnadshandledning. Förvaltningen bedömer att ett palliativt kunskapscentrum fyller ett stort behov. Palliativa patienter/brukare kan med stöd från välutbildad personal få ett så gott liv som möjligt ända fram till döden. Även anhöriga har behov ett professionellt stöd. Personal som är välutbildad blir trygga i sin yrkesroll och vågar ha kvar patienten/brukaren i den optimala vård- och boendeformen. Det innebär stora vinster för samhället om återinläggning och vård inom akutsjukvård och slutenvård kan minskas. Även för den enskilde och dess närstående finns ett stort värde i att slippa flyttas mellan olika vårdformer utan få avsluta sina dagar i sitt hem med tillgång till trygg och kompetent personal. Patientsäkerheten kan också förväntas öka då personal i palliativ vård och omsorg använder evidensbaserade forskningsresultat. Den palliativa vården i länet kommer att bli mer jämställd och jämlik genom att all personal får utbildning.

Förvaltningen vill också framhålla vikten av att de utbildningsansvariga på centret har kunskaper om olika funktionsnedsättningar och hur man för ett samtal med en palliativ vårdtagare med kognitiva eller intellektuella funktionsnedsättningar. Detta nämns inte särskilt i förslaget men behöver understrykas.